

Liklydende sendt:

Doktor, kaptein Hjalmar Wergeland, Hjelmsgt. 6.Oslo
Militær sykesøster Ella Krogh, Røde Kors Klinik, Oslo

6241

XXXX 33 070

2685/46

13. mars 1946.

TD/MJT

XXXXXXXX

6-16

Oberst Carl Semb,
Forsvarets sanitet,
h e r.

Forsvarsdepartementet har tilskrevet Forsvarets sanitet som følger:

"Herved meddeles at det i Statsråd den 1.ds. er bestemt at HAAKON DEN 7des FRIHETSMEDELJE tildeles:

1. Militær sykesøster Ella KROGH
2. Overlege, oberst Carl SEMB
3. Doktor, kaptein Hjalmar WERGELAND

for på en fortjenstfull måte å ha deltatt i hjelpeaksjonen etter mineulykken i Karasjøkk i mai måned 1945."

- ./.
- Vedlagt følger gjenpart av den Kgl. Resolusjon
- ./. samt 1 ordensbånd for Frihetsmedaljen.

Etter fullmakt

-----
major T. Dale
kst. stabssjef

./. Vedlegg.

Kgl. Resolusjon av 1/3 - 1946

Om tildeling av HAAKON DEN

7de FRIHETSBEDELSE til
militær sykehuslærer Ella
KROGH, overlege, oberst
Carl Semb og kaptein, doktor
Hjalmar WERGELAND

I påtegningsskriv av 8. desember f.å. har Sjefen for Hærens Samband, oberst R. Palmstrøm, bifalt et forslag fra kaptein B. Børholt til dekorering av militær sykehuslærer Ella KROGH, overlege, oberst Carl Semb og kaptein, doktor Hjalmar WERGELAND med en norsk dekorasjon for deltagelse i hjelpeaksjonen etter mineulykken i Karasjok i mai 1945.

I sitt anbefalingskriv anfører kaptein Børholt bl.a. følgende:

"Da ovennevnte personell ikke var underlagt min kommando, er det mulig at andre instanser har innsendt forslag til dekorasjon. Som ansvarlig for falmjermoperasjonens tilløp, jeg meg allikevel for sikkerhets skyld vedlagt å sende dekorasjonsforslag for dette personell.

"Hendelsene omkring mineulykken tør vær kjent fra tidligere rapporter, men jeg tillater meg å referere følgende sammendrag:

"Den 1. mai 1945 ble til undertegnede meldt om en mineulykke på Karasjok, hvorved ca. 20 soldater ble drept, og 9 såret. Politistaben, ved sanitetsjefen, oberst Semb, ble underrettet, og hjelpeaksjon ble organisert av doktor Semb fra Stockholm. Kirurgisk utstyr ble samlet i løpet av 1. og 2. mai, og doktor Wergeland og suster Ella Krogh erklærte seg villig til å delta i hjelpeaksjonen.

"Etter et forgjeves forsøk under meget vanskelige forhold, ble ovennevnte tre sluppet ned i falksjern på ulykkesstedet, og greide ved intens arbeid å redde alle de sårede. Ingen av de tre deltakere i ekspedisjonen hadde hoppet i falksjern før, eller blitt instruert, og doktor Semb hadde ikke engang sett det demonstrasjonshopp som ble foretatt for å instruere de tre andre.

Videre anfører kaptein Børholt om de enkelte foreslåtte:

"Suster Ella Krogh erklærte seg straks villig til å hoppe ut i falksjern uten foregående trening, hvis dette kunne bidra til å redde de overlevende etter mineulykken i Karasjok. Hun hadde ikke tidligere fløyet da hun ble hentet med spesielt fly fra Dundasvill til Alca, og var temmelig luftsyk. Hun ble foreholdt risikoen ved å hoppe i falksjern uten trening og under de vanskelige forhold, men hun insisterte på å være med. Under forgjeves forsøk på å nå ulykkesstedet, lå hun på en bære i flyet og sov det meste av tiden. Da flyet ved neste forsøk

"nådde ulykkesstedet under relativt ugunstig
"værforhold, var hun fremdeles fast bestemt
"på å gjennomføre sine planer. Da hun kom
"til flydøren og så ned, ble hun voldsomt
"svimmel og fikk et meget sterkt anfall av
"kvalme, så flyet måtte gjøre en ekstra runde,
"likevel hoppet hun resolutt ut, - og ifølge
"legenes utsagn utførte hun et helt igjennom
"førsteklasses arbeid med assistanse ved
"operasjonene i de følgende 24 timer.

" Det synes for meg, som nært Øyenvitne
"til ovennevnte hendelser, at søster Ella Krogh
"viste et mot og en resolutt holdning, som
"bragte positive resultater av stor betydning,
"og som det vil være riktig å påskjønne med
"en dekorasjon. Med min manglende kjennskap
"til bestemmelsene for dekorering, tør jeg ikke
"ta standpunkt til hvilken dekorasjon hun burde
"tildeles, men de Forsvarsdepartementet foreta
"det nødvendige i saken.

" Dr. Semb gjorde et bemerkelsesverdigg
"organisasjonsarbeid ved samling av kirurgisk
"materieill og sanitetspersonell til hjelpe-
"skasjon etter mineulykken i Karasjøk i mai 1945.
"Han kom selv til luleå med fly umiddelbart før
"hjelpekajsjonen, og bestemt seg for å bli med
"for at han pr. radio kunne få en førstehånds-
"rapport om situasjonen på bakken ved ulykkes-
"stedet, og forsikre seg om at alt gikk i orden.
"Han hadde ikke planlagt å delta i ekspedisjonen
"og var heller ikke utstyrt med fallskjerna for
"datte formål. Imidlertid rapporterte doktor
"Wergeland etter at han var vel ankommet på
"ulykkesstedet, at en del kompliserte operasjon
"ner var uomgjengelig nødvendige, og at hans
"erfaring neppe ville strekke til under de
"vanskelige forhold. Doktor Semb bestemte seg
"da straks til å hoppe ut i fallskjerna, og fikk
"låne fallskjermstilt en korporal som skulle
"ha vært med som hjelpemannskap. Han var helt
"rolig og fattet, mens fallskjermnen ble til-
"passet, og foretok etter ca. 2 minutters
"instruksjon i flyet, et praktisk talt perfekt
"utsprang. Dr. Semb ledet deretter arbeidet
"ved operasjoner og evakuering av de sårede.
"Han hadde ikke engang sett et fallskjermut-
"sprang før han hoppet ut fra flyet.

" Det synes for meg, som Øyenvitne til
"ovenstående hendelser, at dr. Semb's opptreden
"ville fortjene en belønning i form av en
"krigedekorasjon.

" Dr. Wergeland viste en meget resolutt
"holdning og stort mot ved som førstemann å
"hoppe ut i fallskjerna for å redde de gjøn-
"levende etter mineulykken i Karasjøk. Han
"foretok deretter en rask situasjonsbedømmelse
"og tilkalte overfløge dr. Semb, som han

"assisterte med operasjon av de sårede i løpet
"av de følgende 24 timer.

" Dr. Wergeland hadde ikke tidligere
"hoppet i fallskjerm og foretok utspenget på
"egen risiko, etterat faren ved å hoppe uten
"trening var blitt foreholdt ham. Som ansvarlig
"for fallskjermoperasjonen og som byenvitne til
"begivenheten, tillater jeg meg herved å foreslå
"at dr. Wergeland får sitt net og beslattede
"oppreden blir tildelt Krigsmedaljen.

Oberst Palmstrøm anfører bl.a. følgende
" Jeg gir min tilslutning til det som er
"franholdt av kaptein Böholt, og tillater meg
"forøvrig å påpeke på at den raske aksjon fra
"det nevnte personelle side, utvilsomt har reddet
"menneskeliv.

Balelig anfører HKrens Overkommando i
påtegningsbrev av 7. februar d.å.:

" Ulykken fant sted 1. mai 1945. Det
"trengtes øyeblikkelig hjelp, og det var ingen
"andre kommandosjansesiklinger enn fly.

Forsvarsdepartementet har nøyaktig
gjennomgått de enkelte forslag og mener at de
fyller fordringene i Statuttene. Departementet
er videre av den oppfatning at det forannevnte
personell har ytet herges sak store tjenester
og dermed gjort seg fortjent til HAARON DEN
7des FRIHETSMEDELJE.

I henhold til foranstående vil Forsvars-
departementet

t i l r å

at HAARON DEN 7des FRIHETSMEDELJE tildeles:

1. Militær sykkesøster Ellen KROGH
2. Overlege, oberst Carl SEIER
3. Kaptein, doktor Hjalmar WERGELAND

særlige, -for på en fortjenstfull måte å ha
deltatt i hjelpeaksjonen etter mineulykken i
Karasjøkk i mai måned 1945.